

Forskningens roller i smart spesialisering

Seniorforsker Håkon Finne, SINTEF

Smart spesialiserings-skolen i Nordland

4. samling

Nordland kultursenter, Bodø, 2017-12-12

Smart spesialisering (versjon 1)

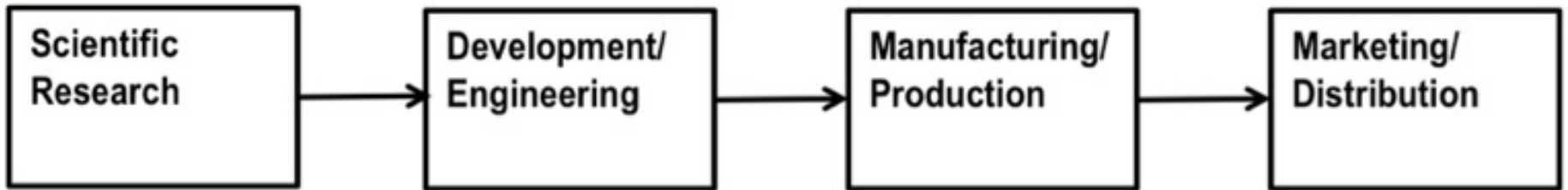
- EU har i flere tiår brukt betydelige beløp på FoU for å styrke unionens konkurransekraft i verdensmarkedet
- Mye brukt på å styrke FoU-kapasitet i mange regioner (fordelings- og utviklingspolitikk)
- EU taper fortsatt i den globale konkurransen
- Foray & co: Forskningsmidlene spres for tynt utover – spesialisering er nødvendig for at forskningen skal gi resultater i verdensklasse
- Smart spesialisering er altså i utgangspunktet (regional) spesialisering av forskningen!

Smart spesialisering (versjon 2) – etter næring!

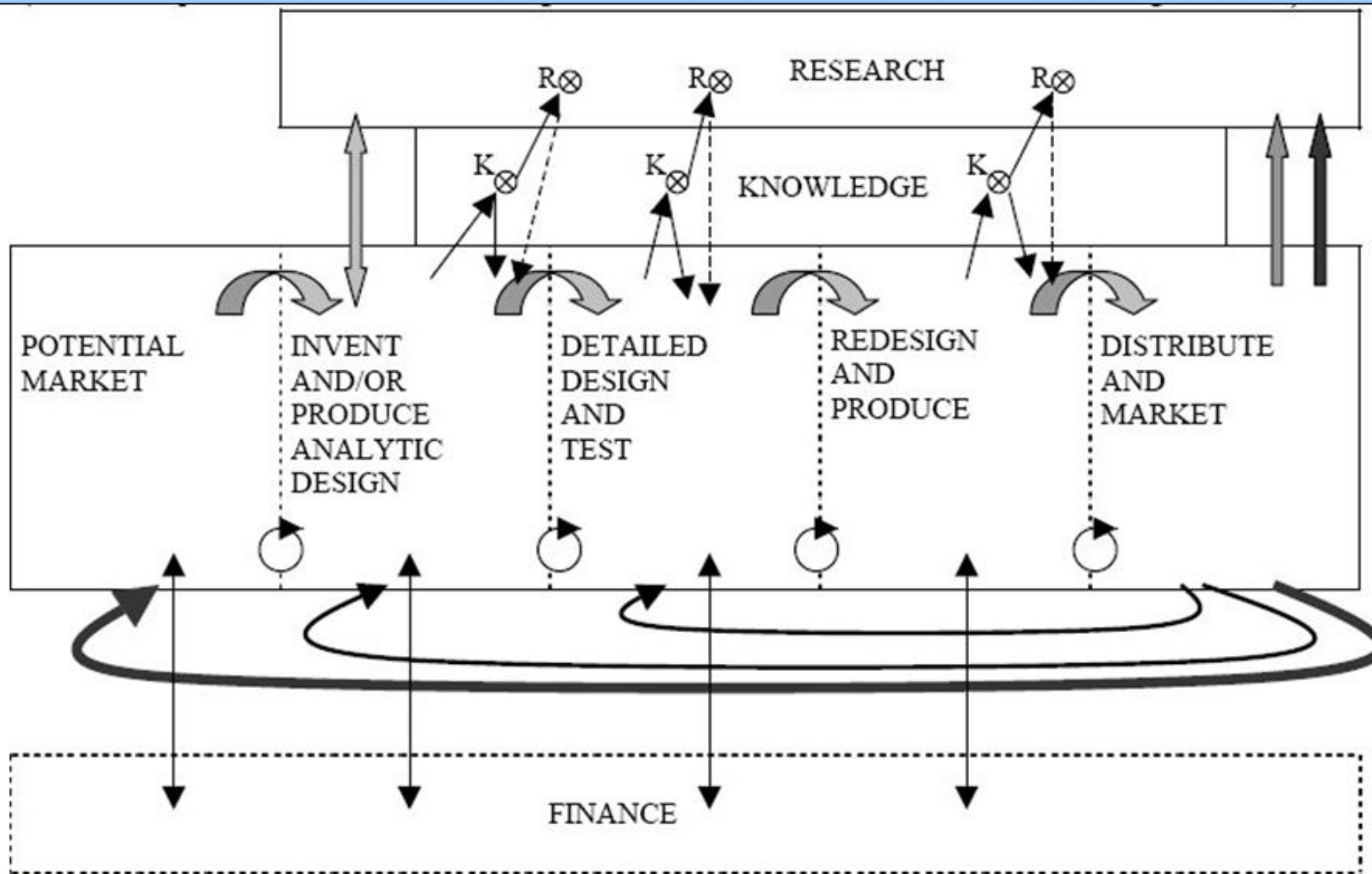
- Kriterier for lokalisering av spesialisering av forskningen:
 - Allerede sterke forskningsmiljø – eller
 - Næringsliv som kan kommersialisere bestemte spesialiteter?
- Nye argumenter:
 - Næringsspesialisering rundt eksisterende styrkeområder er bra i seg selv
- Altså: Lokaliser forskningsspesialiteter der de best kan bidra til diversifisering rundt eksisterende styrkeområder i næringslivet
- Altså: Stedsbaserte strategier

- Dilemma 1: Om bedriftene ikke kan å gjøre bruk av forskningen?
- Dilemma 2: Om forskningen ikke kan å samarbeide med næringslivet?
- Dilemma 3: Om regionale myndigheter ikke kan å gi regi til arbeidet?
- Dilemma 4: Om relevant forskning ikke finnes i regionen?

Klassisk lineær innovasjonsforståelse (STI)

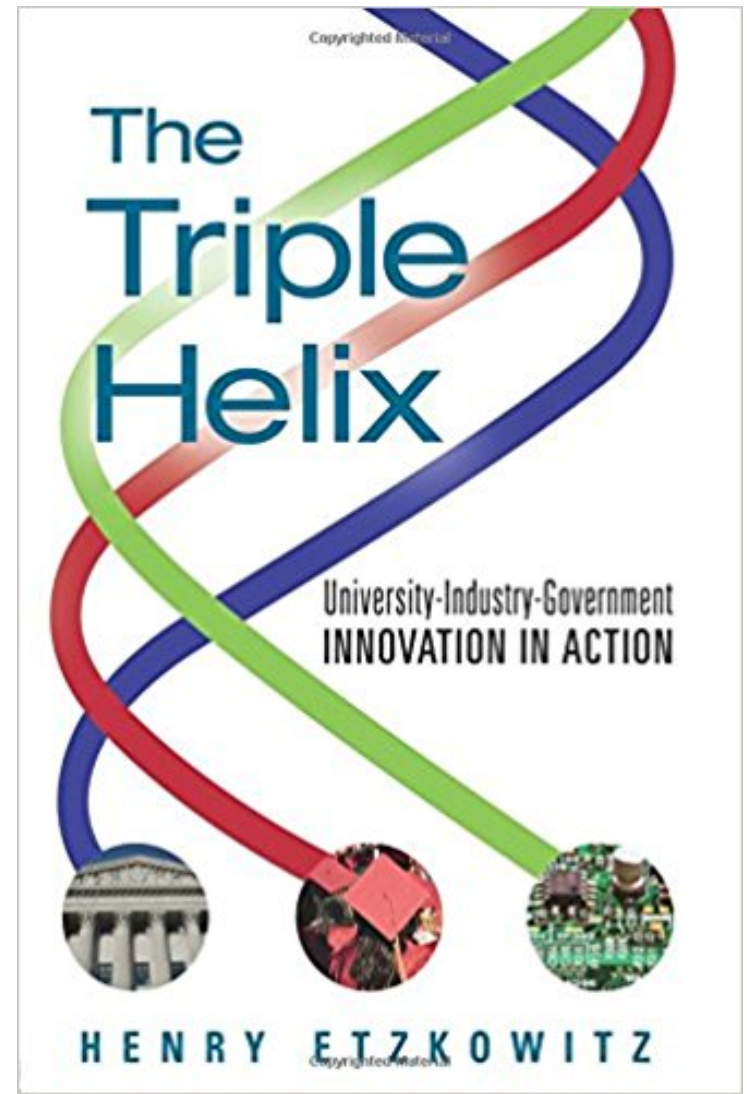
Chain-linked model of innovation (Rosenberg & Kline, 1986)

www.uis.unesco.org

Triple helix

- Populært uttrykk først etablert i 1995/1998 av Leydesdorff og Etzkowitz
- Et uttrykk for hvordan USA lyktes i å sette fart på Science -> Technology -> Innovation
- Årlige internasjonale superkonferanser om alle former for trekantsamarbeid forskning – næring – myndigheter
- Men hva, og hvorfor nødvendig?

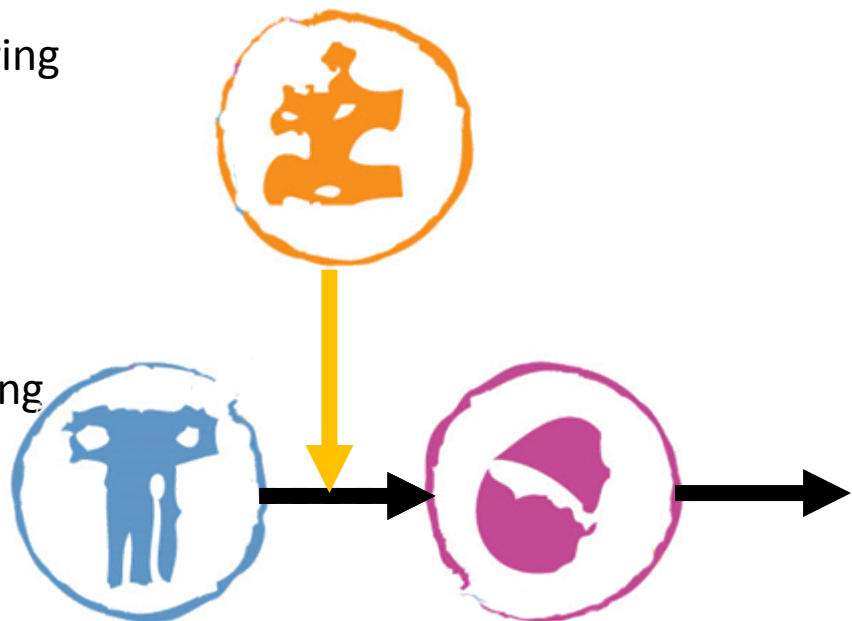
Triple helix – slik vi er vant til å se det framstilt

- VRI: Forskningsrådets tiårige trekantsamarbeid
En finansieringsmekanisme for FoU til SMB
Under regional kontroll

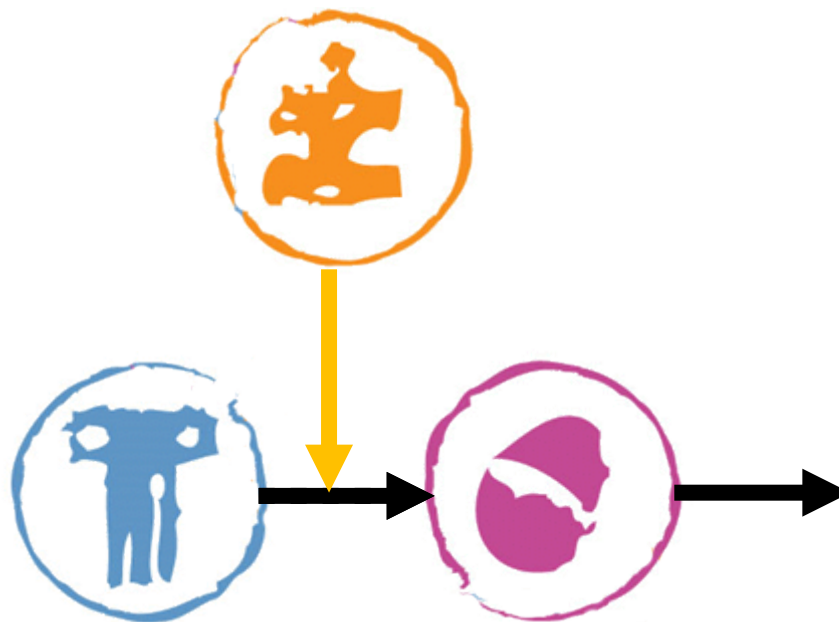
Forklaring I: Bedrifiers absorpsjonskapasitet (Cohen++)

1. Bedriftsintern FoU-avdeling
2. Eller i alle fall noen med FoU-erfaring
3. Eller ihvertfall noen med tidligere studiekamerater i UoF
4. Og hvis ikke – hva da?
5. VRI: Meglere og prosjektfinansiering

Forklaring II: Ikke trekantsamarbeid (E&L) –

- Lovreguleringer av IP-rettigheter ved universitetene
- Stimulans til entreprenørskap
- Finansiering
- Etc.

Forklaring III: Entreprenørielle oppdagelser (Foray, S3)

- Ikke bare prosjektfinansiering

Utvikling eller tilførsel av
nye teknologier

Pilotprosjekter

Utprøvingsfasiliteter

Ny kompetanseprofil for
opplæringstilbud

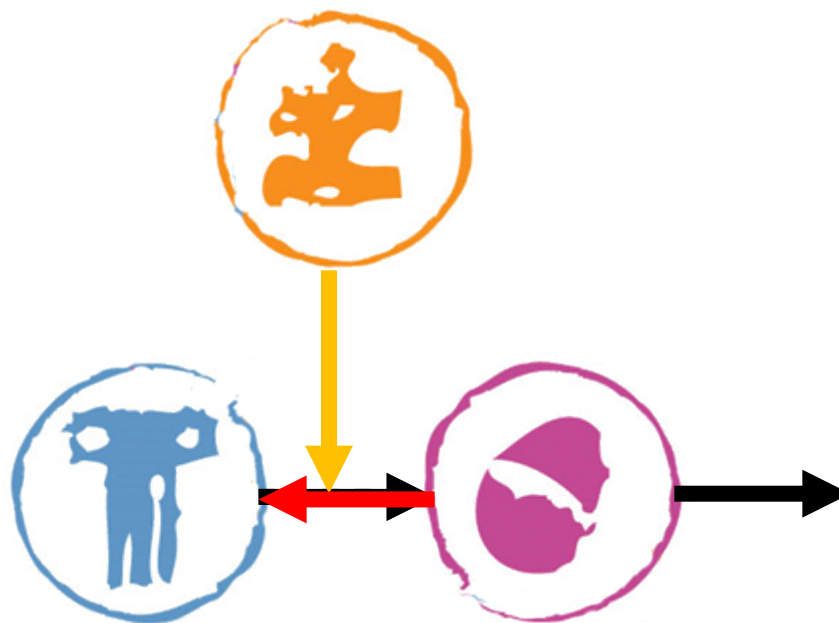
Nye standarder

Reguleringer

Nye tjenester

Nye verdikjeder

Etc.

Forklaring IV: Institusjonelle sentrifugalkrefter (L)

3(4) helix: Institusjonelle ulikheter

	Næringsliv	Universiteter	Myndigheter	Sivilt samfunn
Hovedfunksjon, klassisk hovedposisjon				
Sidefunksjon, 3H hovedposisjon (?)				
Etos, "valuta"				
4H hovedposisjon (??)				

3(4) helix: Institusjonelle ulikheter

	Næringsliv	Universiteter	Myndigheter	Sivilt samfunn
Hovedfunksjon, klassisk hovedposisjon	verdiskaping	undervisning	normativ kontroll	livskvalitet
Sidefunksjon, 3H hovedposisjon (?)				
Etos, "valuta"				
4H hovedposisjon (??)				

3(4) helix: Institusjonelle ulikheter

	Næringsliv	Universiteter	Myndigheter	Sivilt samfunn
Hovedfunksjon, klassisk hovedposisjon	verdiskaping	undervisning	normativ kontroll	livskvalitet
Sidefunksjon, 3H hovedposisjon (?)	innovasjon	forskning	regulering (inkl. finansiering) av N/U-grensesnitt	(interesser)
Etos, "valuta"				
4H hovedposisjon (??)				

3(4) helix: Institusjonelle ulikheter

	Næringsliv	Universiteter	Myndigheter	Sivilt samfunn
Hovedfunksjon, klassisk hovedposisjon	verdiskaping	undervisning	normativ kontroll	livskvalitet
Sidefunksjon, 3H hovedposisjon (?)	innovasjon	forskning	regulering (inkl. finansiering) av N/U-grensesnitt	(interesser)
Etos, "valuta"	penger	sannhet	fellesgoder	flere?
4H hovedposisjon (??)				

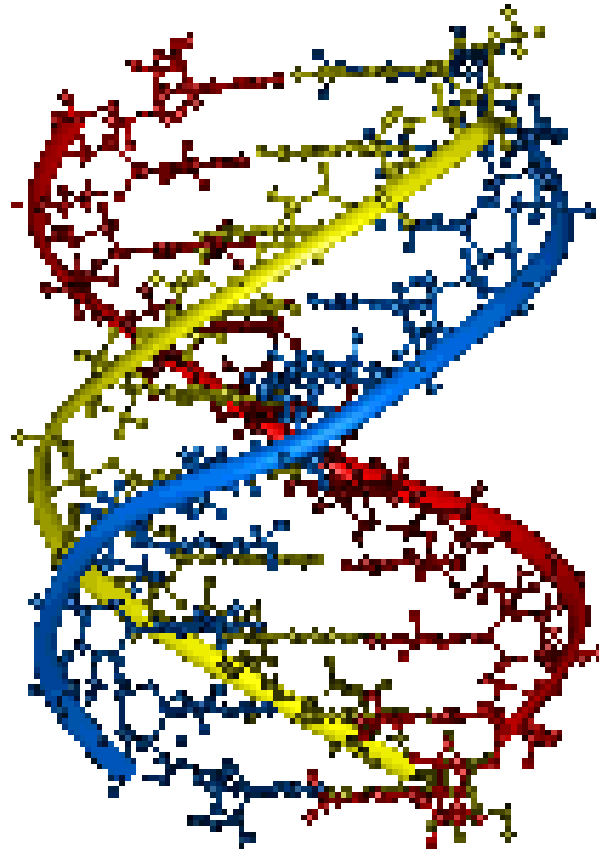
3(4) helix: Institusjonelle ulikheter

	Næringsliv	Universiteter	Myndigheter	Sivilt samfunn
Hovedfunksjon, klassisk hovedposisjon	verdiskaping	undervisning	normativ kontroll	livskvalitet
Sidefunksjon, 3H hovedposisjon (?)	innovasjon	forskning	regulering (inkl. finansiering) av N/U-grensesnitt	(interesser)
Etos, "valuta"	penger	sannhet	fellesgoder	flere?
4H hovedposisjon (??)	kommersialisering	ny kunnskap	strukturering eller tilrettelegging	sosial innovasjon? domene-utvidelse? rekonfigurering?

Mange grenseflater – og funksjonsforskyvning

Triple helix er dynamisk – krever løpende koordinering for å lykkes

Dynamisk ustabil område

- Stor interesse for meglingsoppgaver skapt gjennom regulering

Bakenforliggende mål med VRI

- At bedriftene lærer å gjøre bruk av forskningen (dilemma 1)
- At forskningen lærer å samarbeide med næringslivet (dilemma 2)
- At regionale myndigheter lærer å gi regi til arbeidet (dilemma 3)
- Å prøve ut alternativer når relevant forskning ikke finnes i regionen (dilemma 4)

Nærhetsbetingelser som kan hjelpe

- Fysisk
- Kognitiv
- Sosio-kulturell